

Nederland versus België verschillen in de economie en beleid

Inleiding

België en Nederland gaan tegenwoordig door dezelfde problemen: het aantal oudere inwoners vergroot ten opzichte van de jongeren (= vergrijzing), herhalende energie crisissen, de-industrialisatie (= een bijkomend kleiner aantal mensen die niet in de industrie werken). Anderdeels hebben België en Nederland andere manieren om tot hun doelstellingen te komen (=beleid): Nederland streeft naar een samenleving waarin de bevolking minder afhankelijk is van de overheid en België streeft naar een samenleving waarin de bevolking juist wel afhankelijk blijft aan de overheid. Door dit verschil kwam er een strijd tussen België en Nederland om wie de beste economische prestaties behaalt en in dit Leuven's Economisch Standpunt bekijken we de verschillen en gelijkenissen in de economische veranderingen en de regeling van de overheden van België en Nederland. België en Nederland hebben dezelfde problematische kenmerken: vergrijzing, de-industrialisatie, tertiairisering (=het procentueel aantal mensen in de industriële sector neemt toe ten opzichte van de mensen in de landbouwsector). In 1973 en 1979 was er een olietekort in België en Nederland dat leidde naar een verschil in de regeling van de overheden om de crisis op te lossen, in de volgende paragraaf zullen we dieper ingaan op dit verschil.

Beleidsaanpak

- ★ In 1990 was er een oliecrisis en invoer concurrentie in België en Nederland dat gevolgd in een aantasting van de economieën van Nederland en België, zoals de prijsstijging van olie die de consumptie deed dalen. De daling van de consumptie en de goedkopere invoer van olie leidde tot een beschadiging van het binnenlandse product van België en Nederland. Dit resulteerde in meer faillissementen, een daling in werkgelegenheid en ook een groter begrotingstekort en een hogere staatsschuld, een neerwaartse spiraal in de economie van België en Nederland.
- ★ Hierdoor moest de overheid essentiële bedrijven financieel helpen. Het gevolg hiervan was dat er meer tewerkstelling was en de overheden moesten dan ook meer werkloosheidsuitkering uitbetalen, wat dan op zijn beurt leidde op een vergroting van de begrotingstekorten van België en Nederland. De staatsschuld in Nederland was in 1975 minder dan de helft van het Bruto binnenlands product en verdubbelde rond 1985, in België was het een beetje meer dan de helft van de Bruto binnenlands

product en werd meer dan de verdubbeling ook rond 1985. De nederlandse overheid had wel een voordeel door inkomens uit gaswinning en dat zal vergroten in de loop van de tijd.

- ★ De verschillen in de Belgische en Nederlandse economie zijn de overheidsuitgaven: het aandeel van de overheidsuitgaven het Bruto binnenlands product tussen België en Nederland was trendmatig, maar rond 1985 liep het aandeel op tot meer dan de helft van het Bruto binnenlands product, 10% meer dan Nederland. Als gevolg hiervan kende België een overheidsschuld dat meer was dan hun Bruto binnenlands product in 2019 en in Nederland maar de helft van het Bruto binnenlands product in 2019.
- ★ Dit is omdat België veel meer subsidies uitbetaald, de besparing op overheidsuitgaven in 1980 kwam ten koste van de overheidsinvesteringen (zoals de infrastructuur) en het het grote aantal werknemers in de overheidssector. De 'stop and go' politiek van België zorgde voor wantrouw tussen de bevolking en de overheid en dit proces werd op de duur verstikkend voor een duurzame ontwikkeling van de economie. In Nederland ging de terugtrekkende politiek gepaard met het vertrouwen van de bevolking en er werd in Nederland ook meer ingezet in sociaal corporatisme tussen alle stakeholders.

Competitiviteit

- ★ De verschillen in de beleidsaanpak van België en Nederland in de jaren '90 zorgt een stijging in de economische prestaties van Nederland ten opzichte van de daling van België, hierdoor steeg ook de welvaart van Nederland. De oorzaak is een lager werkzaamheidsgraad in België: productiviteit per uur, gewerkt door een werknemer en het aandeel van de bevolking op arbeidsleeftijd (=leeftijd waarop je kan werken). Het verschil heeft vooral te maken met de soepelere arbeidsmarkt in Nederland: groter aandeel burgers die werken, ook voor een langere duur en een lager ziekteverzuim dan in België.
- ★ De groeidynamiek van de welvaart van Nederland rust op het gunstige ondernemingsklimaat en de competitiviteit van Nederland die komt van 12 pijlers. Opvallend zijn de verschillen in kwaliteit voor instituties, infrastructuur, bedrijfsdynamiek, scholing, marktefficiëntie en ICT (zorgde voor productiviteit aan diensten). De 12 pijlers van competitiviteit en de aanwezigheid van de creatieve klassen zorgde voor het verschil in innovatie en de aanwezigheid van sterke groeiende ondernemingen.
- ★ De laatste jaren is er een sterke toename van oprichting van bedrijven en in populariteit van de ondernemingen.
- ★ Internationalisatie , als derde creatieve proces, wordt gemeten door de mate waarin bedrijven investeren in het buitenland, gemeten via inkomende en uitgaande buitenlandse directe investeringen als percentage van het Bruto binnenlands product. Nederland presteert sterk door de grote en nieuwe multinationale ondernemingen van eigen bodem, met een belangrijke stijging in de dienstensectoren, maar België heeft minder grote multinationale ondernemingen van eigen bodem.

Nederland trekt de laatste jaren ook meer buitenlandse ondernemingen aan. op het vlak van export presteren beide landen even sterk.

Structurele evolutie in beide landen

De-industrialisatie

- ★ De de-industrialisatie was een gevolg van de welvaartsevolutie in België en Nederland, zoals het verlies van banen. In de jaren '90 bleef de Belgische industrie jobs verliezen, terwijl Nederland een stabiele aftrap had en in de hoogtechnologische industrie extra jobs kan creëren. Deze de-industrialisatie zorgde voor een groei in de diensten jobs in de economie ten opzicht van de industriële sector. Het verschil in productiviteit in de 2 sectoren zorgde voor ongelijke ontwikkeling .
- ★ Deze onevenwichtige groei zorgde voor spanning op de arbeidsmarkt waar de productieve sector (industriële) sectoren hogere lonen kunnen betalen

Decentralisatie en regionalisering

- ★ Beide landen hebben ook een decentralisering van bevoegdheden van centraal naar regionaal en lokaal niveau, deze was sterker in België. In 1993 transformeerde België in een federale staat bestaande uit gewesten en gemeenschappen, de economische bevoegdheden behoren bij de 3 gewesten en hun dynamiek is heel verschillen. De 3 gewesten zijn onderhevig aan neerwaartse convergentie krachten in de EU, hierdoor was er een toename in welvaart voor 2 gewesten lager uitkwam dan het Europees gemiddelde over de periode van 1996-2018, enkel Vlaanderen kon een beetje meer extra welvaart dan het EU-gemiddelde creëren. De convergentie was een nadeel van de dalende kapitaalproductiviteit.

Conclusie

We kunnen concluderen dat er verschillen zijn in beleidsaanpak en in economische veranderingen in België en Nederland. België heeft duurdere en minder kwaliteitsvolle diensten, door de niet-transparante prijzen en de niet efficiënte financieringen. Nederland heeft marktprincipes die zorgen voor betere arbeidskrachten, maar een nadeel is dat ze slechter doen op ecologisch en sociaal vlak dan economisch vlak. Toekomstige onderzoeken kunnen zullen hierop dieper ingaan.